

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczá-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 80 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ.

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

Az önzetlenek.

Aggodalmasan lesik a győzők az egyházpolitikai törvények életbeléptetése körül felmerülő incidenseket és jóakaratu tanácsokat adnak az elvbarátoknak, hogy valamiképp ne kompromittálják túlbuzgóságukkal a liberális vívmányokat s inkább minden igyekezetüket arra fordítsák, hogy az új intézmények minél hamarabb a nép legszélesebb rétegeiben gyökeret verjenek.

Szőrnyen restellik a nagymarosi Scheibner Jakab túlbuzgóságát is, mert a feszület eltávolítása majd csak később következett volna, midőn már a társadalom elpogányosítása szembeütnő haladást tett volna. Meglátszik rajtok, mennyire fáj nekik, hogy ez az eset újabb fegyvert szolgáltatott az »ultramontán« tábornak, mert még belőlük sem veszett ki még végképen az igazságérzet, mely őket arra a beismerésre készíti, hogy biz' ez nagy tapintatlanság volt, a keresztény érzékenységet oly kihívólag megsérteni.

Ugyancsak ezekben az első napokban történt, hogy valamelyik túlbuzgó »liberális« ember azt az indítványt koczkáztatta, hogy jó volna, a polgári anyakönyvvezető hivatalos helyiségében egy perselyt alkalmazni, a melybe a »vívmány« fölött lelkesedő völegények »látatlanban« jámbor adományokat csuszlassanak, a melyek azután másnemű liberális vívmány költségeinek fedezésére, vagy valamely »humánus« célra, a melyeknek soha sincsenek híjjával, fordítani lehetne.

Erre a félhivatalos felkiált: a világért se! hova gondol maga barátom! hiszen a polgári házasságot főképp az által kell megkedveltetni a néppel, hogy osztentative megmutassák neki, lássátok a polgári anyakönyvvezető egészen ingyen kopulál benneteket, ezentul egy garast sem kell nektek fizetnetek az esketésért, melyért annak előtte a papnak sokat kellett fizetnetek. Aztán jön mindjárt a további kövéltetetés: minő erkölcsös egy intéz-

mény az a polgári házasság! mennyire fogja a vadházasságokat kevesbiteni, mert a szerelmes párok ezentul nem mondhatják, hogy a stólára szükséges pénz hiánya miatt nem esküdhetek meg, mert ma az egybekelés egy krájczárbá sem kerül, s hogy ez az elv hamisítatlanul érvényesüljön, indirekte persely kitétele által sem szabad meghamisítani, mert sokan álszégnyből, hogy ne tartásák őket smucznak, dobnának adományokat a perzselybe, holott az a pénzecske is jó lesz nekik más szükségletekre, mert az állam önzetlen!

No's ezt az argumentumot ugyan rosszul választották meg. Avagy annyira butának tartják a lakosságot, hogy képtelennek tartják annak belátására, hogy az ingyen fungáló anyakönyvvezető nem kerül semmibe? Hiszen maga a kormány bevallja, hogy egyelőre 9 százezerbe kerül ez az intézmény, a mibe persze nincsen beszámítva a községek nyakába sózott költség, a mibe az anyakönyvvezetői helyiség előállítása, berendezése, fűtése, világítása és fentartása kerül, holott mind ezért a nép eddig egy fillért sem fizetett. De aztán már is kisült, hogy az anyakönyvvezetőket tetemesen szaporítani kell, a mi persze megint költségzsaporítással fog járni. Mindezt pedig számtalan variációban akárki olvashatja a lapokban, még a liberális lapokban is.

Tehát ne kérkedjenek az állam önzetlenségével, rövid idő múlva ki lehet majd számítani, hogy ez az ingyenes önzetlenség 10-szer annyijába kerül a lakosságnak, mint a mennyit eddig a papnak stóladíj címén fizetett, valamint ki fog sülni, hogy a nemzet ezért a reádisputált új intézményért évenként nem pár száz ezer, hanem több millió forintnyi állandó teherrel többet lesz kénytelen elviselni.

Mert még nem vagyunk a végleges leszámolásnál. Már is beszélnek, hogy a protestáns lelkészeket kárpótolni fogják az anyakönyvi díjakért, már azért is, mert oly hazafiasan támogatják a pol-

gári házasság intézményének keresztülvitelét, habár ez is egy üres és meg nem állható argumentum, mert hiszen a lelkészek az anyakönyveket, mint az állam megbízottjai vezették, ha pedig az állam most úgy találja, hogy ezt az ügyet ki kell venni a lelkészek kezéből és saját közgeire bízni, akkor ezért semmi kárpótlás sem járhat már azért sem, mert hiszen a polgári közegek is pénzbe kerülnek, az előbbi megbízás visszavonásával pedig a jövőre nézve megszűnik minden jog és kötelezettség a megbízó és a megbízottak között; legfeljebb annak a papiros, plajbász, ténta, toll, ostya, lénia, boríték stb. költségét számíthatnák fel utólag a korábbi anyakönyvvezetők, a mibe a különféle hatóságok által tőlük bekövetelt mindenféle statisztikai kimutatók készítése került, s a miért az állam csakugyan semmit sem fizetett annak előtte, s a mi szintén fogja a költségeket szaporítani.

Hát önzetlenségről ne legyen többé szó.

A császári és királyi ház minisztere.

Lapunk holnapi számában közöljük a legfelsőbb kéziratot, mely szerint az eddigi »császári ház minisztere« ezentul a »császári és királyi ház minisztere« címén fog nevezetni.

Sajátságos volt, hogy már a kézirat megjelenése előtt, mennyire kürtölték a kormány lapjai, hogy ez megint milyen haladás és vívmány.

Többi között a »Nemzet« e tárgyban így irt:

»A siker igazol«.

»Lehetetlen jogos önértékelés rá nem mutatunk a szabadelvű kormányrendszer zajtalan, de következetes avánszaira, melyeket a magyar állami önállóság külső kifejezésének terén tett és tesz.«

»Örömmel és elismeréssel jegyezzük fel Bánffy Dezső báró miniszterelnök legfrissebb sikerét, a melylyel ismételtén fényesen s a nemzet hálájára méltóan bebizonyította, hogy valóban a komoly, gyümölcsöző [tettek férfai«

Hát hiszen igen szépen hangzik ez az obligát dicsériáda, de majd meglássuk, mit fog mondani a kérdésben forgó nagy avánszra a szabad közvélemény, s mit fog ez a dolog gyümölcsözni Bánffynak nemsokára az országgyűlésen?

Annyi bizonyos, hogy még a magyar közjogban az az állás eddig soha sem létezett, s hogy az csak is a nemzet akaratából s illetőleg törvényhozái forumán létesülhetne.

S amint így egyszerre hirtelenében keletkezett nemhogy közjogi vívmány és siker lenne, sőt ellenkezőleg nem egyéb, mint a kapkodó kormány által a magyar közjog fokozatos elbitorlása.

Különben csak a minap említettük, hogy Bánffy miniszterelnök abbéli kísérlete, hogy a magyar királyi udvartatás és kabinetiroda ügyét előbbre vigye, teljes hajótörést szenvedett.

Valljon a fennebbi, akkora osztenteczióval hirdetett közjogi non sens, kárpótlás akar lenni ama kudarczért?

S Bánffy miniszterelnök ezt is elegendőnek tartja?

Állami kedvezmény a fillokszerasujtott vidékeknek.

Gróf Festetics Andor földmívelési miniszter legközelebb benyújtja a fillokszerasujtott vidékeknek nyújtandó állami kedvezményekről szóló javaslatot, a melyet Bernát Béla legközelebbi interpellációjával megsürgetett.

Szegény Törökország!

Szegény Törökország! hiába hordozod nemzeti czimeredben háromszorosan is a messze fénylő és tündöklő aranycsillagokat, mert minden jel arra mutat, hogy igen komor, felhős és baljóslatu csillagzat alatt születél! Czimeredben ragyogó fényes csillagaid leakarja szorítani a még fényesebben ragyogó kereszt — a kettős kereszt. Európában nem akarnak megtérni, hanem kiakarnak üzni oda arra a helyre, a melyet fénykorodban elhagytál!

A ragadozó madarak királya, a „sas” és a fenevadak egyik legvérszomjasabbja a „medve” a kettős kereszt magasztos szymboluma alá bujva koronként, de egész következetességgel tör életed ellen.

Majd az orosz czimerben szárnyait és csőrét csattogtató sas csapkodó fáradt tagjaid felé, majd pedig a vértszomjazó

éhes északi medve vágja gyilkos körmeit bágyadt testedbe, hogy abból egy-egy darabot kiszakítson és a prédán lakmároz-zék.

És mindezek szomszédai szemeik látára történnek. Nem akad egy jóembered, ki akár a ragadozó sas, akár pedig az éhes medvét, midőn feléd csapkod, lelőné avagy csak legalább is elkergetné.

Pedig látják és tudják. De ők nem akarják látni és tudni... mert nem gondolják meg azt, hogy a sas és medve, ha már Törökországot felfalta, a sort rájuk is fogja keríteni.

Ki vonhatná kétségbe a fenti állítás valódiságát?

Ne menjünk vissza a messze távolba. Vessünk csak a most folyó évre egy futó pillantást Törökország belviszonyaira, a mondottak iránt kételyünk nem lehet.

Minthogy Oroszország erkölcsi tekintélyét Szerbiában és Bulgáriában eljártszotta, Bosznia, Hercegovinára a kezünket mi tettük reá, Montenegró pedig tőle távol fekszik s ezenkívül néptelen ország is — többé már nem volt talaja, hogy az ő kedvencz eszméjét a »keleti kérdést« itt a Balkánon felszínre hozza, más teret választott tehát, a távolabbi keletet, Örményországot.

Régi szokás szerint a török és örmény lakosság között az egyenetlenség és viszály magját el hintette. Mivel a viszálykodások megteremtésében rendkívüli ügyességgel — és elegendő pénzzel rendelkezik — Örményországban majdharmar sikerült neki egy kis örmény-török mézszárlást inszcenirozni és a mozgó kedélyhangulatát annyira felkorbácsolni, hogy azok még a konzulok életét sem kímélték.

Czélta ért, mert a zavar meg lett teremtvé; de czélta tévesztett, mert a porta engedékenysége terveit meghiusította.

Látva, hogy Örményországbau fiaskót vallott, ismét a délszlávokra vetette tekintetét és Macedoniában kezdett bujtogatni. Itt sem volt azonban több szeren-

cséje, mert a török fegyvereknek sikerült a lázadókat megfékezni s az ország békéje nagyobb mérvben nem levén veszélyeztetve, egy beavatkozás szükségességének esete fenn nem forgott.

Ekkor Bulgáriában tett kísérleteket az állami rend megzavarására. Hogy a ruszsofileknek kedvezzen, fogadja a híres Klement metropolitát és ép a fogadtatás napján utjából elhárítatja az ő terveinek legnagyobb akadályát, hazájának legerősb támaszát — Sztambulov Ivánt.

Első perczre úgy látszott, mintha a siker biztosítva volna. Azonban nagyon csalódott, mert a szófiai diplomaták erőyes közbenlépésének és Koburg Ferdinánd meghunyászkodásának következtében a különben jól tervezett csiny eredménytelen maradt.

Majd ezután ismét a macedonokat bujtogatta, ezuttal azonban Bulgária részéről már támogatást is helyezve nekik kilátásba. De most sem sikerült oly zavarokat előidéznie, melyek egy idegen beavatkozást vonhattak volna maguk után. Nem pedig azért, mert egyfelől a a török határok erősen elzárolva voltak, másfelől pedig, mivel Európa vető jogával élt.

Ennyi kudarcz után már most egészen merész gondolata támadt és a távol keleti Örmény-kérdés megoldását a török főváros szívébe helyezi át; ott terem zavarokat.

Az örményeket felláztatja, fegyvert ad a kezükbe, gyilkoltat velük és gyilkoltatja őket.

A mi nem sikerült a vidéken, sikerülni fog a fővárosban. Chanceai sokkal jobbak. Itt sok az előkelő és befolyásos külföldi, könnyen lehet, hogy a zavarban egyiket, vagy másikat véletlenül szerencsétlenség éri, akik azután nem keresik, hogy török vagy örmény volt-e gyilkosuk vagy megsebesítőjük, hanem az egész világot tele kürtölve neki rontanak annak az országnak, melyben korlátlan jogokat élveznek és melyben könnyű szerrel meg-

A „TISZANTUL” TÁRCZÁJA.

A rehabilitált Sintér.

— A „Tiszántul” eredeti tárczája. —

Bolond az eset, de megtörtént.

Kondorossy Farkas, végzett földesur és földköstoló nagy uri modoráról és ezen modorral járó összes gyengeségeiről volt nevezetes.

Hevessége, hogy ne mondjam hóbortjai miatt minden jellemessége daczára sem vihatta ki magának azt a társadalmi tekintélyt, melyre különben sok oldalu műveltsége folytán számíthatott.

Kis hörsögnek nevezte őt mindenki.

Az elnevezés találónan jellemezte őt, mert elégedetlen volt minden iránt, mi őt környezte. Csak az egyházpolitikai reformokkal volt csuda módon megelégedve. Szüntelen azt vitatta, hogy a magyar állameszme a reformok életbeléptetése napján hatalmas óriássá növekedik, mely előtt aztán a heccáplánokkal együtt minden tót, oláh, szerb, szász, ruthén és még tudja az Isten hányféle nemzetiségű velleítés hasra fog vágódni.

Hiába figyelmeztették őt a kujonkodók, nem tágitott, mert hát a liberális lapok igazmondásai által teljesen jól értesült fejcskékben elhatalmaskodtak a bogaracsák, melyek aztán szüntelen csak azt zümmögtek, hogy csak az egyedül üdvözítő egyházpolitikai áldás után »jövötek« a boldog menyország.

Modern phylosophterünknek azonban volt

egy mopszija; a mopszinak pedig a kölyökkutya minden uri passiója.

A gigerl iskolába járt kutya uraság többi között fölötté nagy előszeretettel usoválta a beton-rajesurt, hol aztán szabadulás idején gazdája patronatusa mellett nagy tüzzel ugrálgathatott.

Utjában mindenkit megszimatozt s ha a parfüm nem boszantotta meg tisztos orrát, meg is állt a munka után futkározó járókelők előtt és teljes eleganciával mutogatta magát, hogy ő Kondorossy Farkas, a kis hörsög mopszija.

A különben barátságos kinézésű mopsz viselkedése általános feltűnést keltett és a siches magatartás után ítélve sokan beismerték, hogy a kis hörsög alaposan kinevelte mopsziját.

Udvarolni tudott, mint akár egy modern gigerli; hatalmas tüdővel ugatott meg mindenkit, ki vele egy nézetben nem volt; kiméletlenül vicsorgatta kicsinyke alabastrom fehér fogacskaikat azokra, kik mégsem helyeselték az ő uralomra vágó szándékait; morgott, mint egy sz. gothardi életmentő, mihelyt látta, hogy más kutya uraság is élhet mellette.

Szóval, mint maga a gazdája, úgy ő is specialitás volt a maga nemében.

Történt egykor, hogy a mopsz hatalmaskodásának a napja is lejjebb szállott s életének derült egére komor fellegek tornyosultak. Hja! ő sem lehet az életben kivétel. O rajta is be kellett bizonyosodni, hogy semmi sem állandó a nap alatt.

A sintér ur ugyanis megirigyelte a mopsz

sorsát és egy verőfényes napon, midőn a munkás nép apraja és nagyja a szabadba kívánczozott, hogy a szoba bűzhödött levegőjét tisztábbal válthassa fel, séta közben, ura oldala mellől, mert véletlenül elfeledte nyakára tenni az adókönyvecskét, átkozottul goromba módon elfogta.

Ilyen óriási merényletre Kondorossy uram segély után kiáltozott, de mintha a merényletet előre kieszelték volna, rendőr egy sarkon sem volt található, mert a »vak koldus«-t kellett brachiummal a tömlöczbe kisérni, hogy »rönd legyek«.

Eletmentők után telephoniroztatott a legelső állomásnál, de azok nem jelentkeztek. A sertés orbáncz és a méhecskék cholerajának tüzetesebb tanulmányozhatása végett felolvasó estély és gyakorlati előadás tartásának megbeszélésére voltak berendelve.

Tüzet kiáltott tehát, remélvén, hogy a környületes szívek figyelmét bizton magára vonhatja és uram fia, egy szoba leány kíváncsiságból kitekintvén az ablakon, ügyetlenségéből a mosdótál tartalmát önti a nyakába.

Ennyi calamitásra eszméletét veszítette és a mopsz után való égő fájdalomában sommás uton, önhatalmulag akarván eldönteni a tulajdonjog ellen intézett durva merényletet, hévvel izzadó hatalmas tenyerét a merénylő képes felével hozza kapcsolatba.

A merénylő sem rest; a kihívást elfogadja és teljes flegmával a sommás per verdictjét kimondó Kondorossy uramra veti magát és magyarosan elpáholja a kardlappal, melyet még

zsirosodtak és Európához appellálnak, kérve annak védelmét — a barbár törökök ellen.

S nagy lármával felfújják az alapjában véve lényegtelen rakonczatlankodást, melyet egyedül a zaptiek is képesek lennének megfékezni.

Ha Konstantinápolyban legutóbb lezajlott véres eseményekben annyi tragikum nem lenne: szinte kedvünk volna mosolyogni azon néhány jámbor és naiv lelkeken, kik az örmény zavargást angol inspirációnak tulajdonítják.

Ily balga feltevés csak oly helyen találhat elfogadásra, ahol az érdekek úgy kívánják, hogy ez utóbbi zavaroktól Oroszország a világ előtt távolállónak tüntetessék fel.

Angliának ez nem állhat érdekében. Legalább egyetlen elfogadható okot sem tudnánk arra, mely eme feltevést bár távolról is igazolhatná.

Igaz, Albion is szemmel kíséri az eseményeket, de ő neki kezdeményezésére nincs szüksége, mert Oroszország mindig megteszi ezt. És ha esetleg a viszonyok oda fejlődnek, hogy az északi kolossz magához ragad valamit, Anglia is kiszokta venni a maga részét, mert rekompenzáció nélkül nem szokta magát hagyni.

Igy tehát az örmények az angolok által semmi esetre sem lehettek felbujtva. Hogy pedig az örmények a saját kezdeményezésükre lázadtak volna fel, azzal, ki a keleti örmények jámborságát ismeri, minden habozás nélkül azonnal tisztában leend.

Ezek szerint a konstantinápolyi zavargások kizárólag csak orosz aknamunkának tekinthetők, melyek egyben bizonyosságai annak, hogy Oroszország magát minden eshetőségre készen s elég erősnek tartja és hogy magától egy európai háború borzalmaitól sem riad vissza.

Valóban majdnem inkább kíváncsi lenne, hogy a dolgok megérlelődve a nagymérvűzéshez juttatnának bennünket,

hogy így alkalom nyíljon egyszer valahára az Európa békéjét folyton fenyegető és veszélyeztető orosz világhódító politikát néhány évtizedre vagy még talán hosszabb időre is a napi rendről levétni, illetve ártalmatlanná tenni.

Ehhez pedig úgy látszik nem állunk nagyon távol, mert a kezdetben könnyen elnyomhatóvá vált örmény mozgalom mindinkább nagyobb dimenziókat öltve már olyan stádiumba jutott, mely valószínűleg egy európai beavatkozást fog maga után vonni, a mi pedig aligha folyhat le simán a zöldasztal mellett, hanem hihetőleg csak karddal lesz megoldható.

Anyakönyvvezetési mizériák.

Egy hét sem telt el és az egész országban általános a meggyőződés, hogy az anyakönyvvezetés ügyében így nem boldogulunk tovább. Még csak egy-két hetet kell várni és alaposan kompromittálva lesz az egész intézmény.

Naponkint jön a hire anyakönyvvezetők lemondásának. Most pedig egyszerre két nagy városban jutott zátonyra az anyakönyvvezetés ügye. Nem a felekezeti izgatás buktatta meg (hiszen református és izraelita lakosság körében történt), hanem a liberális — fukarság és rövidlátás.

Itt a két eset minden kommentár nélkül:

Debreczenben.

Az anyakönyvvezetők már az első négy nap alatt tapasztalták, hogy nemcsak a továbbra is náluk hagyott közigazgatási teendők végzésére nem jut idejük, de az anyakönyvvezetéssel járó dolgokat sem képesek a hivatalos napi hat óra alatt elvégezni, nem mintha túl sok volna a bejelentések száma (eddig vagy 65 születést, 18—20 halálozást és 25 házasságkötési szándékot iktattak be), de mert minden egyes bejelentés elintézése átlag $\frac{3}{4}$ órát vesz igénybe. A tulterhelt anyakönyvvezetők tehát sürgős segítséget kértek, kijelentvén, hogy nem vállalhatnak felelősséget a beállható zavarokért. A közigazgatási bizottság sietve ír fel a belügyminiszterhez az iránt, hogy a törvény 8-ik §-ának utolsó bekezdése értelmében még ez év folyamán intézkedjék Debreczenben önálló anyakönyvvezető hivatal felállítására tárgyában. Addig

nek legyenek szüntelen nyakukban hurezolni az adókönyvecskét.

A matadorok a kis mopszit kérték fel a memorandum szerkesztésére. Az érdekelt felek pedig feszült figyelemmel várják a bölcös resolúciót.

Ugy hallatszik a culisszák mögül, hogy a memorandum már le is jött az iránt való véleményezés végett, hogy vajjon a kis mopsznak mi a politikai felfogása?

Mert tetszik tudni, hogy Justitia istenasz szony kezében ezen véleményezés alapján bil len meg a mérleg.

És mégis azt mondják, hogy csak ezután „jövetik” a boldog Magyarország.

Vederemo.

Karkecz Alajos.

A p r ó s á g.

Biztos jel. Gizike: Biztosan tudom, hogy Gábor tegnap este szerelmet akart nekem vallani. Ellácska: Honnan tudod? Gizike: Én úgy el voltam fogulva, ő pedig egy árva szót sem szólt.

A hülyék intézetében. Turista (a hülyék intézetének portásához): Van-e sok hülye itt az intézetben? — Oh igen. De nyáron kevesebben vannak, mint télen, mert a nyáriak csak átutaznak.

Gyermekek kívánság. Pistike pompás temetést lát az utcán. Megpillantva az ékes halottaskocsit, felkiált: — Mamám, édes mamám úgy szeretném, ha te ilyen szép kocsin járhatsz!

is felhívta a bizottság a polgármestert, hogy napidíjasokat rendeljen az anyakönyvvezetők mellé, egyúttal a hivatalos órák számát fel emelte.

Uj-Pesten.

Ujpest nagyközség anyakönyvvezetője Tanos Pál, valamint két helyettese Zsoldos János és Roday Antal lemondottak az anyakönyvvezetői tisztségről. Mind a három anyakönyvvezető meggyőződött arról, hogy községet és államot egyszerre olyan emberi munkaerővel, olyan viszonyok között, a minőt az egyházpolitikai törvények és rendeletek komplikációi teremtenek, szolgálni nem lehet. A lemondott anyakönyvvezetők Ujpest számára önálló anyakönyvvezető kinevezését követelik s mint a M—g jelenti, e tárgyban memorandumot is intéztek a miniszterhez.

A tresztenai lázadás.

Ma egy hete közölte vezércikkben a „Magyar Hírlap” s utána a fővárosi és vidéki sajtó, hogy a papok, különösen a káplán izgatására fellázadt a nép az anyakönyvvezető ellen, szét tépte a könyveket stb.; az izgató káplánt pedig elfogták. — Komolyabb természetű lapok, mint p. a Hazánk, már akkor is kételkedve fogadták e hirt, mert a belügyminiszterhez jelentés az esetről nem érkezett. Most megjött a czáfolat: egy szó sem igaz az egészből. Kíváncsián várjuk, átvesszük-e a czáfolatot azon lapok, amelyek a hirt hozták?

A „Magyar Hírlap” 270. számában, melyre szálanommal figyelmeztettek, vezércikkben dekorált azon hazugsággal és rágalommal találkoztam, hogy Tresztenán a mások obskurantizmusa által felhasznált helybeli káplán izgatása következtében Tresztana népe formálisan fellázadt az anyakönyvvezető ellen, hogy berontottak a hivatalos helyiségekbe, szét tépték az anyakönyveket és kiűzték az anyakönyvvezetőt, s hogy a káplán elesukatott. — Hát ez egyszerűen irányzatos hazugság, melyből egy árva szócska sem igaz. Még a liberális urak is, akik amaz ujságot járatják, jót nevettek a M. Hírlap Alsókubinból történt felületésén. Alólikt tegnap is ki segítette hinárból az anyakönyvvezetőt, ki távol lévén hivatali teendőiben, nem tudta teljesíteni egy halott körül a kötelességét. Vajjon, hogy jut Tresztana az ily megrágalmaztatáshoz? Hogyan jutott az én káplánom e becsületsértő meghurcoltatáshoz? — Sürgönyben hívtam fel a M. Hírlap szerkesztőségét ama hazug közlésnek helyreigazítása és visszavonására. Meglátom, vajjon lesz e eredménye? Vagy talán erőnek-erőjével akarnak tenni izgatónak s lázadónak? Tresztenán, 1895. október hó 5-én. A tek. szerkesztőségnek kész szolgája Pironcsák István, szentsz. ülnök, tanfelügyelő, tresztenai plébános.

Néppárti értekezlet Tatán.

Folyó október hó 7-én délután 4 órakor népes értekezletet tartott a tatai választókerület a róm. kath. plébánia udvarán. Az értekezleten, melyet Rudnay plébános hitt egybe, a kerület összes községeinek képviselőit, mint egy 200 választópolgár gyűlt egybe. Az értekezleten megjelentek Zichy Nándor gr., Dittfurt Mór báró, Molnár János apát, Gyürky Ödön, Markos Gyula és többen a néppárt és a kath. sajtó előharczosaik részéről.

Az értekezlet egyhangulag Zichy Nándor grófot választotta elnökül, aki erre megnyitó beszédjében hangsúlyozta a néppárt feladatát és megalakításának szükségességét. Majd hivatkozva a legutóbbi ausztriai eseményekre kifejtette, hogy Ledebur gr. osztrák földmívelési miniszter programja, amelyért itthon minket szocialistáknak és népiizatóknak neveznek, teljesen egyező a néppárt programjával. Utal jezen egyező elvi különbségre, mely a két testvér állam kormányának felfogása között fenn áll, hogy ugyanazon elvek, a melyek Ausztriában nemzet-fenntartó kormány programot képeznek, nálunk forradalmi aspirációknak hirdettetnek.

Azután Molnár János apát, a néppárt központi irodájának igazgatója fejtegette a néppárt részletes programját. Majd Rudnay plébános tartott lelkesítő beszédet az egybegyűltekhöz és felhívta őket, hogy alakit-

eddig köszörűkő soha sem látott s melyet egy pár nappal előbb szerzett meg a közelfekvő somfa erdőből.

A segédek nélkül, brevi manu lefolyt párbaj végeztével, a felek kibékültek.

Kondorossy uram azóta önérettel hivatkozik hősi elszántságára és szüntelen azt mondogatja, hogy az ő ügyessége folytán a párbaj minden nagyobb szerencsétlenség nélkül végbe ment; a becsület meg van mentve.

A sintért azóta mindenki törekszik respektálni, mert a lovagiasság szabályait szigorúan betartotta, a halált férfiasan megvetette; a kapott nyaklevest ugyan felfogta, de elégtételt vett érte s hozzá még példás módon humanus is volt, mert a heves összecsapás daczára vért nem ontott.

A mopsz a párbaj eredményeképpen a szeretetlenül elrablott szabadságot piczula nélkül visszanyerte. A világ? ... az elégedetten halad a maga útján tovább, mert az ő lovagias felfogása szerint az elégtétel adás és vétel le-törül mindent.

Igy lett párbajképes a községi sintér s azóta a kutya-uraságok társadalmi életében igen nagy a panik-félelem, mert most már az elkényeztetett ölebecske is retteg, ha a párbajképessé lett sintér nevét említi föl előtte.

Ugy halatszik, hogy a kutyatársadalom matadorjai petitionálni készülnek a Belügyminiszteriumba, mert azt elviselhetetlennek tartják, hogy a kutya-uraságok abszolút kormány forma alatt éljenek és egy párbajképes sintér önkénykedése miatt még a sétára is kénytele-

sák meg a néppártot. Mire az értekezlet kijelentette, hogy csatlakozik a néppárt programjához és a további teendők végzésére egy 10 tagú végrehajtó bizottságot választott.

Ezután még Balogh nyugalm. református főszolgabíró szólott és hangsúlyozta, hogy a vallástalanság ellen minden keresztény felekezetnek kezét fogva és egyetértőleg kell működni.

Végre dr. Miksó szomodi plébános német nyelven magyarázta meg az elmondottakat és ezzel az értekezlet Zichy Nándor gróf záróbeszéde és azon kijelentése után, hogy a néppárt programja oly sértetlen egészet képez, melyben minden hazafi megnyugvást találhat és vele egyetértőleg munkálhatja a haza boldogságát, a nép a legnagyobb lelkesedés között szétoszlott.

Az új osztrák kormány agrár-programmja.

Midőn gróf Ledebur, az új osztrák kormány földművelésügyi minisztere, fogadta tárczája tisztviselőkarát, üdvözlő beszédre hosszabban válaszolt, körvonalozván az ő és a kormány közgazdasági programját.

A kimagasló jelentőségű beszéd az eddigi liberális közgazdasági rendszerrel nyílt szakítást jelent. Határozottan kijelenti, hogy ő az agrárpolitikának híve s hogy csakis ezen program jóváhagyásával fogadta el a földművelési tárczát.

A beszédéből itt adjuk a következő részletet:

Igen jól tudom, hogy ez a munka, melyet magamra vállaltam, igen nehéz és igen felelősségteljes, mert feladatunk a földművelés érdekeit megvédeni oly időben, amikor a közép-európai mezőgazdaságot olyan válság fenyegeti, melynél lejutóbbat és tartósabbat gondolni sem lehet. Egy reszszortnak sines a vezérelvekben annyi állandóságra és folytonosságra szüksége, mint az enyémenek. Amint a földművelésben és az erdőszelben nem lehet ugrásokkal a célhoz jutni, hanem csak lassan és fáradhatatlan kitartással, éppen úgy csak céltudatos vezetéssel lehet a földbirtokot képessé tenni arra, hogy a világversenyyel a harczot fölvehesse és győzedelmesen kivívhasssa.

De nemcsak az őstermelésnek és a vele összeköttetésben álló iparnak a megvédéséről van szó, hanem sokkal inkább az őstermelők, a kis- és középgazdák megvédéséről, a parasztelek fentartásáról, és — nem szégyenlem kimondani — helyes szervezés útján a nagybirtokosok épségben tartásáról.

Igen üdvös gondolat volt a gazdák szövetségi szervezetét életbe léptetni, mert minden konzervatív agrárreformnak ez képezi az alapját. Ha majd a kezdeményezet járadék-birtokok életbeléptek, csak akkor fogjuk látni, hogy mennyire képesek ezek elősegíteni a jelzálog-eladósdásnak orvoslását. S ezzel összeköttetésben fog állani a személyi hitel gazdasági szabályozása, azon szomorú viszonyok leküzdésére, a melyek jelenleg oly károsan befolyásolják a mezőgazdasági termények értékesítését.

Azt a célt tartjuk szem előtt, hogy mezőgazdaságunkat fokozatosan megszabadítsuk azon tőrhetetlen nyomástól, amelylyel a töle idegen spekuláció a gazdák szorgalmát és intelligenciáját megbénítja, a termelőket és fogyasztókat egyaránt károsítja s tönkreteszi nemzeti jólétünket.

Ha sikerül ezt a célt elérni, akkor ez lesz a mentő tény a nagy szociális problémával szemben, amely bennünket fenyeget s egyszersmind lényeges eszköz a világot mozgásba hozó szociális problema békés megoldásához.

Ehez a kijelentett irányhoz állásomban hű maradok s boldognak érzem magamat, hogy a parlamenti testületben a konzervatív elveknek megfelelő meggyőződésemet képviselhetem. Ezzel az irányval, ezzel a céllal vettem át öfelségétől a rámbízott tárczát s e cél érdekében számítok az önök jóakaratu támogatására.

Lapszemle.

Budapest, 1895. okt. 8.

A »Magyar Állam.« »Egyházpolitikai ellenzék« cím alatt a nemzeti párt és annak egyes tagjai ellen fakad ki, hogy némelyek a megalkotott törvényeket feltétlen megadással fogadják.

A »Hazánk.« »Társadalmi korrupció« cím alatt az aradi kilenczvenötezer forintos sikkasztásról azt írja:

A jelenkori társadalom legnagyobb hibának a szegénységet tartja. Az egyszerű munkás élettel való melegegedés kiment a divatból. Lemondás, önmegtartóztatás, ideális javak után való törekvés, ma szegényleni való idiótasszámba megy. A becsületes, de szegény embernek nincs semmi jelentősége és semmi súlya társadalmunkban. Ma a hangot azok adják, az irányadó divatot azok teremtik, kik gazdagok lettek, kik sok pénzt szereztek. Hogy ezt a gazdagságot, ezt a pénzt hogyan és minő eszközökkel szereztek, azt nem szokták kérdezni.

Az »Egyetértés.« »A megyei tisztviselők ügyé«-ről ezeket írja: a megyei tisztviselők között megindult mozgalom most, hogy az országos értekezleten kifejtették nézeteiket, megvilágították sérelmeiket és kifejezték óhajaikat, egyre több hivatkozott toboroz, mindegyre nagyobb hullámokat vet. Minden megye tisztikara, még azoké is, a kik hivatalosan nem vettek részt az értekezleten, fölvette programjába a kérdést és mindent elkövet a törvényhatóságok autonóm körén belül, hogy az eszme, miután végre a viszonyokból kipattant, diadalra jusson.

A »Magyar Hírlap.« »Budapest gyomra« cím alatt a mérsárosok és a pékek stiklijét ismerteti, a mi mindkettő a fővárosiak gyomra terhére történik.

A »Nemzeti Ujság.« »Tömeges törvénysértés« cím alatt egy egész csomó oly tetteket sorol fel, melyek a kormány által elkövet-tetvén, azok mindannyija törvénysértés számba megy.

A »Nemzet.« »Nemzeti jog« cím alatt Plósz Sándor igazságügyi államtitkárbajai képviselőjelölti programbeszédében a magyar magánjog kondítklására vonatkozólag tett ígéretét tárgyalja.

A »Budapesti Hírlap.« »Az erdőlyrészi kerületek« mai beosztásáról szólva oda konkludál, hogy az ottani választókerületek mai beosztása egészen nélkülözi a politikai és a célszerűség feltételeit, miért is azok igazságos és célszerű beosztása immár tovább el nem odázható.

A »Pesti Napló.« »A néppárt Kasszandráról« cikkezve azt írja: hogy elmúlt október 1-je és ime a világnak még sem lett vége s hogy az állami és társadalmi rend sem e napon, sem azóta sehogysen akart összeomlani, most utra kelnek a néppárt vándorügynökei, elvinni a hiszékeny nép közzé új ürügyeit az új rémületnek.

A »Magyarország.« »Az elbitorolt magyar közjog« cím alatt a Bánffy és« kiváló vívmányát tárgyalva azt írja: a magyar közjog, a magyar parlamentarizmus és miniszteri felelőség rendszere eddig nem ismert olyasfélélt, melyet ne a törvényhozás szervezett volna. Cikkét így végzi.

Ime így tisztelik Bánffy és hivi Deák örökt: így ütnek rést rés után állami önállóságunk falába, melyen át becsempézik egy neveltséges és« szócska trójai falovában közjogi intézményeinek elárulását. Így csavarták ki a hírhedt 14. és 25-ik paragrafusában a nemzet kezéből ujonezmegajánlási jogának alkotmányos biztosítékát, így degradálták Magyarország független birói hatalmát a közös konzuli bíraskodás megalkotásával, így viszik közelebb egy császári és királyi majordumusi hivatal kreálásával a cenzalizáció régi állma felé s mikor azután állami önrendelkezésünk minden összetartó pántja ingadozik, vagy ki van mélyítve helyéből, akkor aztán felcizcomázzák politikai szabadságunk romjait polgári házassággal, állami anyakönyvvezetéssel és egyéb apró csecsebecsékkel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Október 8. —

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán gr., Balogh Géza.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Lukács László, Festetich Andor gr., Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után.

Elnök bemutatja a miniszterelnökátiratát, mely szerint ő felsége legmagasabb névünnepe alkalmával a képviselőház szerencsekívánatát kegyesen fogadta.

Perczel Dezső belügyminiszter bemutatja az 1894. évi közegészségügyi állapotokról szóló jelentését.

Következik a napirend: a közgazdasági és földművelésügyi bizottságok jelentésének tárgyalása a mezőgazdasági termények és termékek hamisításának tilalmazásáról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag.

Thoroczkay Miklós gróf a közgazdasági bizottság előadója röviden elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, mert feltétlen szükségünk van oly törvényhozási intézkedésre, mely lehetőleg a mezőgazdaság keretébe vágó minden hamisítást teljes szigorral üldöz és súlyos viszonyokkal küzdő gazdaközönségünket kellő eredménnyel oltalmazza. Ez intenczióknak a jelen törvényjavaslat teljesen megfelel: kéri a Házat, hogy fogadja el e törvényjavaslatot.

Visontai Soma: A szőnyegen levő törvényjavaslat jogi oldalával nincs megelégedve. Kifogásolja, hogy a bíraskodást ugyanazon hatóság végzi, mely a nyomozást is eszközli. Fontos e törvényjavaslat s épen azért nem érti, hogy azt miért nem tárgyalta az igazságügyi bizottság is. Talán épen ez az oka, hogy a törvény jogoldalai nagyon is sok kívánni valót hagynak hátra. Indítványozza, hogy átdolgozás végett utasítsassék a javaslat az igazságügyi bizottsághoz.

Festetich Andor gróf földművelésügyi miniszter védi a törvényjavaslatot Visontaival szemben. A kormánynak az az intencziója, hogy a hamisításoknak lehetőleg elejét vegye s ez csak szigorú megtorlásokkal érhető el. Ha a törvényjavaslat nem gondoskodnék a megtorlás eszközeiről, akkor nem volna más, csak írott malaszt. Kéri a Házat, fogadja el a javaslatot.

Visontai Soma félreértett szavait igazítja helyre. Kijelenti, hogy indítványát fenntartja. **A ház többsége a törvényjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.**

Következik a részletes tárgyalás.

Az 1. §-nál

Kovács József módosítást nyújt be, hogy a hamisítás tilalma a sürre nézve is kiterjesszessék.

Mérey Lajos az 1. §. második bekezdésének törlesztését javasolja. A második bekezdés ugyanis arról intézkedik, hogy ha a jelen törvényjavaslatban foglalt termékeken kívül a mezőgazdaság érdekében egyéb termékek hamisításának tilalmazása válnék szükségessé, arra nézve a földművelésügyi miniszter rendeleti uton intézkedhetik.

Ő ez intézkedést a törvényhozásnak kívánja fenntartani. (Helyeslés a baloldalon.)

Veress József határozati javaslatot nyújt be, hogy a képviselőház utasítsa a földművelésügyi minisztert, hogy a pálinka hamisításának megállítására céljából még ez ülésszakban terjesszen be törvényjavaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Szólni senki sem kívánván

Elnök a vitát bezárja.

Festetich Andor gróf földművelésügyi miniszter polemizál az egyes szónokokkal s kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Kovács József módosítványát visszavonja. A ház többsége **Mérey Lajos** és **Veress József** hat. javaslatainak elvetésével a szakaszt változatlanul fogadták el.

A 2. §-t minden vita nélkül elfogadták.

A 3. §-nál

Kovács József és Mérey Lajos stílis módosítást nyujtanak be.

Visontai Soma tulmagasnak tartja a büntetést. A kihágási törvényben 8 nap a legmagasabb büntetés, a törvényjavaslatban pedig 2 hónap. Ez nagyon is szigorú megtorlás. Kívánja, hogy világosan kitéssék, hogy csak azoknak büntetés alá, akik hamisított terményeket tudva hoznak forgalomba. A szakaszra vonatkozólag 4 módosítványt ad be.

Festetich Andor gróf földművelésügyi miniszter nem járul hozzá a tett módosításokhoz. A szigorú megtorlás indokolt, hisz a vétség is súlyos s mezőgazdaságunkat is igen érzékenyen sújtja. Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

A ház többsége a benyújtott módosítások közül csak két kisebb stílis módosítást fogadott el, a többit elvetette.

A 4. §-nál

Mérey Lajos szólal föl. Benyújtott indítványát, hogy a szakaszból a következő szavak töröltesse: „vagy pedig a hatóság által ezen törvény végrehajtására kiadott rendeletet vagy szabályt megszegi” — a ház elfogadta.

Az 5. §-nál

Visontai Soma kifogásolja, hogy a bíraskodást közigazgatási közegekre ruházzák. Miért nem utalják azt a járásbírók jogkörébe? Javaslattal nyújt be, hogy a hamisítások útján elkövetett kihágások felett való bíraskodásra a kir. járásbírók legyenek illetékesek.

Festetich Andor gróf földművelésügyi miniszter vitatkozik Visontaiával. Már a gyorsaság szempontjából is helyes az, ha a bíraskodás a közigazgatási közegekre ruháztatik. S épen ez okból kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Uray Imre nem tartaná helyesnek azt, ha a bíraskodással a járásbírók ruháztatnának fel. Lehet, hogy Visontainak fiskális szempontból igaza van...

Visontai Soma: Ehez érteni kell!

Uray Imre: Elismeri, hogy a hamisításban szakértőbb, mint ő; (Nagy derűtség) de ő főleg gazdasági szempontból bírálja a kérdést. Ennek a szempontnak pedig inkább megfelel a javaslat, mint Visontai indítványa.

Visontai Soma személyes kérdésben szólal föl. Visszautasítja azon feltevést, mintha őt bármi mellékindok vezetné. Különböző cseppet sem csodálkozik Urayn, aki a polgári házassággal szemben követett magatartásával megkérdőjelezi népszerűségét ily uton akarja most visszaszerezni. (Nagy derűtség.)

Thoroczkay Miklós gróf előad.

Tóth Ernő és

Drakulics Pál felszólalásai után

A ház többsége a beadott módosítások elvetésével a szakaszt elfogadta.

A 6. szakasz minden vita nélkül fogadtott el.

A 7-ik szakaszról felszólal

Visontai Soma. Indítványozza, hogy az ítélet közzétételét csak súlyosabb esetekben lehessen elrendelni. Indítványát a ház elvetette, ellenben elfogadta a ház egy kisebb stílis módosítását.

A 8—12. szakaszok változatlanul fogadtattak el s ezzel a törvényjavaslat részleteiben is letárgyalatott s elfogadtatott.

Festetich Andor földművelésügyi miniszter válaszolt ezután **Bessenyei** Ferencnek a temes-bégavölgyi vízszabályozási társulat által felterjesztett leszámolás elintézésének sürgetése tárgyában tett interpellációjára.

Válaszát a ház **Bessenyei** Ferenc rövid felszólalása után tudomásul vette; nemkülönben tudomásul vette a ház **Remete Géza** képviselőnek a Mura folyó szabályozása tárgyában tett interpellációjára adott válaszát is.

A filoxera pusztításai által károsult birtokoknak adandó állami kedvezményekre vonatkozó törvényjavaslat beadása tárgyában tett **Bernáth Béla** interpellációjára a miniszter azt válaszolja, hogy a törvényjavaslatot pár hét alatt leteszi a ház asztalára.

Bernáth Béla a választ tudomásul veszi; csak hogy végtelen ne legyen az a pár hét.

Festetich Andor gróf: Azt hiszi, nem adott okot arra, hogy valaki ígéreteiben kételkedjék. A ház a választ tudomásul veszi.

A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés 1 órakor véget ért.

NAPTÁR.

— Október 9. —

Szerda, Róm. kath. Dénes pk. Prot. Dénes. Görög kelet Kallisztrát Izs. 21. Hoschana rabb. Nap két 5 óra 54 p., nyug 5 óra 8 p. Hold kelte 7 óra 39 p., nyug. délután.

Október 9. Katonai lóvásár Nagyváradon.

9. Városi szepitészeti közlekedési biz. ülés.

10. Nagyvárad város törvényhatósági közgyűlése d. u. 3 órakor.

11. Katonai lóvásár Székelyhidon.

12. Katonai lóvásár Ér-Mihályfalván.

14. Jégypó vizsga a megyénél.

15—17. Ellenőrzési szemle a régi városházán.

17. Végválasztás a László-malom ügyében.

24. Bizottsági tag választások.

28—30. Népfelkelők szemléje a városházánál.

Nagyvárad város közügyei.

Értesítés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának folyó évi október hó 10-én, esetleg következő napjain, mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó közgyűlésén következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. József főherceg cs. és királyi Fensége köszönő leirata a város részvét feliratára.

2. Polgármesteri havi jelentés.

3. A m. kir. belügyminiszter leirata, a tűzoltói intézmény fejlesztése iránt hozott közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.

4. U. annak leirata, a felső gyaloghídra vonatkozó közgyűlési határozat megsemmisítése iránt.

5. Egy rendőrbiztos és egy őrnök választás.

6. A tanács jelentése, a város általános csatornázására vonatkozólag.

7. U. annak előterjesztése, a városi árva-házra vonatkozó szabályrendelet tárgyában.

8. Ugyan annak jelentése, a Tarnóczy Gyula bolt bérletének meghosszabítása iránt.

9. U. annak jelentése, illetve kérelme, az utca vonalak megállapítása idejének meghosszabítása tárgyában.

10. U. annak előterjesztése, az alsó gyaloghídi vámház újból építése iránt.

11. U. annak előterjesztése az iparos segédek szakrajz tanfolyamára vonatkozó zárszámadás és költség előirányzat tárgyában.

12. U. annak előterjesztése az Orsolya-apáczák zárdájának vízhasználati díja iránt.

13. U. annak előterjesztése a Pusztai szoren állítandó emléksz bor tárgyában.

14. U. annak előterjesztése Szabolcsmegyének a Margit-Sziget országos megvétele iránti megkeresése tárgyában.

15. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának II. foku határozata a m. kir. államasutak vízvezetése ügyében.

16. Papoleczy Ferenc rendőr alkapitány szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

Miről midőn a törvényhatósági bizottság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyszersmind tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon a városház tanácstermében kitéve lesznek, s bárki által megtekintethető.

Nagyvárad, 1895. október 8.

Rácz Mihály,
főjegyző.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számaival a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca.

Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca.

Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő.

Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca.

Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piac.

Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca.

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.

Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

* **Az udvar Gödöllőn.** Gödöllőről írja tudósítónk a következőket: A királyné itt léte alatt ugyszólván minden idejét a szabadban tölti, s hogy mennyire szereti Gödöllőt, kitűnik abból, hogy kijelentette, hogy sokkal jobban érzi magát itt, mint ama francia fürdőben, ahonnan ide jött. Tegnap délután **Ferenczy Ida** kíséretében **Besnyő** felé kocsizott, honnan azonban az erdőn keresztül este 6 óra tájban gyalog tért vissza Ő Felsége. A király eddigi megállapodás szerint hétfőn reggel érkezik. — **Nopcsa** báró, a királyné volt udvarmestere, azon kegy folytán, hogy a királyné vendégül hívta, tegnap Gödöllőre érkezett s minthogy Ő Felsége ez alkalomra az uradalmi erdőben egy vadászterületet rendelkezésére bocsátott, a 81 éves aggyastán kedvencz szenvedélyének élve, vadászattal tölti el ittlétét.

* **A városi tanácsülés.** Nagyvárad város tanácsa tegnap d. e. tartott ülésében tárgyalta a szépiészeti és közlekedési bizottságnak a városház felépítése és az állatvásártérnek a jelenlegi ló és baromvásártér mellett levő összpontosítása tárgyában adott véleményét: érdemileg azonban ezuttal nem határozott, hanem a pénzügyi bizottságnak adta ki véleményadás végett. Az árva házra vonatkozó szabályzatot a tanács elfogadta s jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti. — A felső gyaloghíd bérbeadására vonatkozó közgyűlési határozatot a belügyminiszter megsemmisítette azon indokból, hogy a vámszedési jognak nyilvános árverésen leendő bérbeadása lett elrendelve, ennél fogva nem engedhető meg, hogy elfogadható ajánlatok mellőzésevel a bérbeadás magánalkudozás útján eszközöltessék, mivel az ilyen eljárás nemcsak a törvény rendelkezéseibe ütközik, hanem a törv. hatóság erkölcsi tekintélyével sem fér össze és az általa kiírt árverések eredményét illuzóriussá teszi s a komoly ajánlattevőket elriasztja. A megsemmisített határozatban ugyanis az van, hogy a tanács hívja fel, Záchot, ki a hidat eddig is bérelte, hajlandó-e az árverésen megígért legnagyobb összeget megadni s ha igen, mint régi bérlővel a szerződést kösse meg. A miniszter megjegyzi, hogy ha a város régi bérlőt előnyben akar részesíteni, ezt a feltételek közé vegye fel.

* **Megmérgezett reáliskolai tanulók.** A kor iránya, melyben élünk, mindig magán hordja a jellegét, a tanuló ifjúságon is. A szabadelvű eszmék kezdik teremni gyümölcseit az iskolák falai között. Csak egy olyan kormányszerű aerája alatt, mint a miénk, mely a polgári házasság és zsidóreczepezióban s nem tanuló ifjúságában látja nemzetünk jövő nagy-ságát, történhetik meg olyan eset, mint a minő tegnap az állami főreáliskolában történt. **Tar** György építőmester I. osztályos **Béla** nevű fia rézgálicot vásárolt zsebpénzén, azt lisztétörte s a behintett zsemlével megkínált három osztálytársát, de ő maga nem evett. Az erős mérreg hatása rövid idő múlva jelentkezett. A három megmérgezett ifjút kocsira tették és lakásukra szállították. A gyorsan alkalmazott orvosi segély visszafogja adni őket az életnek. Távol legyen tőlünk az eset miatt a derék szülőket okolni. Gyermekek egy mostoha kor nevelési rendszerének áldozata. Mert vallás nélkül nincs nevelés, csak idomítás és sarkvidéki eszkimóként egymást fogják agyonbunkozni az emberek, ha érdekeik ellentétbe jönnek.

* **Megtérített cigányok.** Horgos község katolikus papja, Pákolicz plébános, derék munkát végzett az elmúlt napokban. A község határában — három sátorralja cigány tartózkodott, amolyan nomád, félig-meddig pogány fekete sereg. Pákolicz sétája közben egyszer a kóbor népség közé keveredett s ekkor meg-

tudta azt, hogy nemcsak hogy olyanok vannak közöttük, kik még a Miatyánkot sem tudják, de huszonegy morét egyáltalán nem tartottak a keresztvív alá. A fekete népség ugyan azt állította, hogy ők tudnak imádkozni, de amikor Pákolicz egyiküket felszólította, hogy mondja el hát az imádságokat, a következő ismeretes cizgány hókusz pókusz kapta feleletül: Devla Mária Adj kenyeret, Vagy kalácsot, Füstölt sonkát, Kalapácsot Hizott libát, Kővér kocát, A nyakára arany madzagocskát, Add uram Devla, De mindjárt. — Ez a pogány korra emlékeztető állapot arra bírta Pakoliczt, hogy a cizgányság megtérítésén buzgolkodjék. Ettől a naptól kezdve kijárt hozzájuk minden reggel és szóval, meg holmi kis ajándékkal s ennivalókkal rávette őket, hogy megtanulják a Miatyánkot. Lassankint bevezette őket a kereszténység alapismereteibe s a napokban azután megkeresztelte a huszonegy pogányt, amely maradt cizgányt, akik között gyermek, ifjú, sőt öreg ember is akadt. A huszonegy more lelki megváltása reggel nyolcz órától délután két óráig tartott. Ezzel azonban nem fejeződött be a térítés munkája. Még azt is megtették az új keresztények, hogy azok, akik vadházasságban éltek már évek óta megáldatták frigyüket a plébános által. Mindezek végeztével Pakolicz az új katolikusok keresztstülőivel együttesen megvendégelte a megtérteket, akik annyira megváltoztak, mintha nem is cizgányfajtából valók volnának.

*** Az illetékes hatóság figyelmébe!** Mióta a nagy piac helyet cserélt, a Körös- és Teleki-utczák városunk egyik legélénkebb közlekedési helyei. Csakhogy ezek az utczák az illetékes köröknek legmostohább gyermekei. Azonkívül, hogy keskenyek s így a közlekedés gyakran megakad rajtuk, s hogy hetivásárok alkalmával a szabadon hajtott jószágok folyton felökleléssel fenyegetnek, nagyon hirtelen a domborulat lejtésük s úgy vannak kövezve, hogy az örkös zökkenéstől gyors hajtás esetén majd kidobja a kocsit az embert. Egy éve lehet, hogy történt. A körös-utczán haladt egy szénásszekér, mely a fenti okok folytán épen abban a perczen borult fel, a midőn egy utast szállító komfortábl mellett haladt. A szénásszekér óriási súlya darabokra törte a kocsit, az utazó páciens pedig az ekhó alá, mintegy egérfogó alá szorította, a ki eként csodával határos módon szabadult meg a súlyos testi sérüléstől, esetleg a haláltól. Ma pedig egy fás szekér borult fel olyan szerencsével, hogy mire a fuvaros eszmélni kezdett, fája egy része a Körösbe hullott s keblükre öleltek a barátságos habok. Egészségtelen állapotok ezek! Ideje, hogy a Körös-utca gyorsan rendeztesse. Mert nem azért fizetjük a nagy városi közköltséget és útdót, hogy magunk és gyermekeink élete a város legexponáltabb helyén, permanens életveszélynek legyen kitéve. Azután meg a komfortáblis és fuvarosnak jogában is állana tán keresetet indítani az illetékes hatóság ellen?

*** Nemzetközi szociálisták ellen.** A nemzetközi szociáldemokraták elleni mozgalom országosra emelkedett az öntudatos, józan munkások körében napról-napra nagyobb tért hódít. Mint Bihar-Dioszegegről értesítettek bennünket, a napokban tartották ott a munkások gyűlésüket Kortsmáros Gábor elnöke alatt, ki ismertette a jelenvalókat, hogy mily káros hatással van azoknak minden ténykedése az iparos munkáság ügyének nyugodt és biztos fejlődésére. Végül elhatározták, hogy csatlakoznak az »Iparosifjak országos egyesülete« által megindított mozgalomhoz.

*** Ováció Sal Ferencz polgármesternek.** Nem Debreczen városának utánzása, hanem a debreczeniekéhez hasonló tisztelet és szeretet készíti városunk tisztviselői karát, hogy Sal Ferencz kir. tanácsos polgármestert, ki 1875. évi november hó 11-én lett városunk polgármesterévé, hivataloskodásának 20 éves fordulója alkalmából — méltóan megérdemelt ovációban részesítse. A város tisztviselői karának 79 tagból álló személyzete fényképeiből összeállított díszes album készült ez alkalomra s egyéb ünnepélyességek, melyeknek nyilvánosságra hozatalát mint idő előtti, a körülmények még most nem engedik meg.

*** B.-Ujfalu vásárvám bérlete.** Már jó idő óta huzódik B.-Ujfalu község vásárvám helypénzszedési jogának bérlete. Az első ajánlatra póttajánlatot adtak be. A község képviselő testülete a napokban határozott a bérletre nézve, s évi 2700 forint összegért 3 évre Zách János nagyváradi tőrekvő polgárnak adta ki a vásárvám helypénzszedési jogát.

*** A jászóvári prépost Nagyváradon.** Benedek Ferencz jászóvári prépost, tegnap délután 4 órakor Fábán Imre jószágkormányzó társaságában Nagyváradra érkezett az iskola, valamint a prem-rend birtokainak megsejmlélése végett. Ugy a prépost, valamint Fábán Károly a premontreiek szívesen látott vendége.

*** Meghívó.** Nagyvárad város szépít. és közlekedési bizottságának tagjai folyó évi október hó 9-ik napján d. u. 3 órakor a városház termében tartandó szakkbizottsági ülésben való megjelenésre hivatalosan felkérnek. Nagyvárad, 1895. október hó 7-én. Papp János, elnök. Tárgy: Az Áldás-utczai kövezés és asfalt munkát átvétele; Hubay Károly portálé engedély iránti kérelme.

*** A városi főmérnök tanulmány utja. (?)** 500 frtot kér a tanácstól Busch Dávid főmérnök, hogy tanulmány utat tehessen a csatornázási ügyben. A közgyűlés egy alkalommal kiküldte volt a főmérnököt és dr. Berkovits Ferenczet e célból. A főmérnök volt is a tanulmány uton s e tanulmányuton azt tanulta, hogy még egy tanulmányutra lesz szüksége. Ehez azonban a közgyűlés engedélye szükséges, a mi ezuttal aligha el nem fog maradni.

*** Halál a hinta kötélén.** Szelistye községben különös esett foglalkoztatja az embereket. Szale mi e Mariska, egy román házaspár kis leánya — mint tudósítónk írja — a gyümölcsös kertbe egy szilvafára erősített kötélén hintázott s lendülés közben a kötél valahogyan a nyaka köré csavarodott. A gyermek életveszélyes helyzetét az anyja hamar felismerte, de nem mert odamenni, hogy segítsen rajta hanem elfutott a faluba az urát fölkeresni és segítségül hívni. Huzamosabb ideig tartó keresgélés után meg is találta, de mire vele hazakereszt, a leány meg volt halva. A kötél mélyen bevágódott a gyermek nyakába s az orvosi vélemény szerint néhány perc alatt megfojtotta. Az anyja ellen gondatlanság miatt vizsgálatot indítanak.

*** A n.-várad akadémia hallgatóinak estélye.** A nagyváradi jogakadémia polgársága tegnap este a Zöldfa-szálloda nagytermébe tartotta ismerkedését. Az estélyen a jogakadémia egész tanárkara megjelent élén Dr. Bozoky Alajos jogakadémiai igazgatóval. Az első felköszöntőt B. Papp Károly ifjusági elnök tartotta a tanári kart élteve. A tanárok nevében Dr. Bozoky Alajos válaszolt az ifjuságot összetartásra buzdítva. Ertsey Péter segélyegyleti elnök első éves pályatársait üdvözlé, Sarkady Imre, Dr. Hoványi Gyulát élteve, kinek rövid válasza után Halász Lajos a »Szabadság« segédszerkesztője állott fel és hosszas beszédben a testületi szellem felvirágzására emelte poharát. Puskás Béla első éves kollégái nevében a tanári kart köszöntötte fel. Nyíri Béla B. Papp Károly ifjusági elnökre és Halász Lajosra üriti poharát. Sarkadi II. éves Ertsey Pétert élteve. A lakomán, melyen mindvégig a leglelkesebb hangulat uralkodott Hamza Miska jeles zenekara játszott.

*** Tanakodás a helységnévtár hiány miatt.** A belügyminiszter elfelejtett idejében gondoskodni az anyakönyvhiatalokat kitüntető

helység névtárak elkészítéséről s így azok még sincsennek szét küldve; e miatt persze fennakadások vannak, mert az anyakönyvvezetők nem tudják hová küldjék a hirdetéseket. Kivánatos volna, hogy a miniszter a legsürgősebben pótolhassa a hiányt.

*** Egy miniszter ezüstmenyegzője.** Festetich Andor Gróf földmívelésügyi miniszter október 1-én ünnepelte meg vasvármegyei birtokán, Szelisten, házasságának huszonötödik évfordulóját Pejacsevic Lenke grófnővel. A miniszter teljes csöndben, szűk családi körben ünnepelte meg az ezüstmenyegzőt és a szép családi ünnep alkalmából ötezer frtot tett le iskolai célokra a szelistei plébánosnál.

*** A selyemtenyésztés monographiája.** Magyarország selyemtenyésztésének monographiáját szándékozik megírni Bezerédy Pál, az orsz. selyemtenyésztési felügyelő; e végből Sal Ferencz kir. tanácsost is felkérte, hogy a város levéltárában levő netáni ide vonatkozó adatokat bocsássa rendelkezésére.

*** Addig iszom míg a világ világ lesz.** Ferke Dani nem akart megjavulni, nem akart az italtól leszokni. Gyerekkorától kezdve szüntelen ivott, úgy hogy az általa elfogyasztott fluidum egy propellert könnyen elhajtott volna. Lassankint aztán elzúllott s mivel dolgozni nem szeretett, de inni meg akart, hát lopott, ott a hol ezt könnyű szerrel tehetett. Így aztán egyik kóterből a másikba került, míg végre egy fél liter pálinkához jutván, azt egyszerre bekebelezte. De most az egyszerű megjárta, mert a szesz meggyult benne s neki tapasztalnia kellett, hogy így jár a ki mindig iszik, míg a temetőbe viszik. Megölte az ital.

*** Halál a boncasztal előtt.** Nagy részvétellel temették el tegnap délután Bihar-Torda községben Győri Sándor földmivest, kinek halála a községben általános megdöbbenést keltett. Győrinek párnappal ezelőtt Albert nevű fiát boncolták föl, akit József nevű rovvott életü testvére még áldozó-csütörtökön orozva leült s oly súlyosan megsértett, hogy a szegény fiu attól fogva egyre szenvedett, míg a héten jobb létre szenderült. A boldogtalan fiu hullájának felboncolására Ujfaluból Kranczli Sándor járásorvos és a járásbíró mentek ki. Mikor a boncasztalt vitték a házhoz, a fiu apja annak láttára összerogyott s 24 óra alatt követte fiát a halálba.

*** Elegáns tolvaj.** Ruszkás Mari, ki az Apáca-utczán Lakatos János földbirtokosnál szolgált, rémülettel vette észre tegnap, hogy a konyhában lévő szekrényből kétfedelű ezüst remontoir órája és aranygyűrűje hiányzik. Bizonyára valami elegáns tolvaj emelhette el az értéktárgyakat, kinek nem kell holmi csekély értékű ruhadarab, vagy nem tudom én micsoda, hanem gyűrű és óra. Különbö nem kell ehhez nagy elegancia, hanem csak egy kis élelmesség. De a rendőrség nem respektálja sem az eleganciát, sem az élelmességet és erőlyesen nyomozza a tolvajt, ki a háziak állítása szerint valószínűleg egy középtermetű barna ember.

*** Matematikai verseny.** Ma tartják Budapestén az 1894—5. tanévben érettségizett ifjak mennyiségtani versenyét. A versenyen, melyet az egész ország számjegyeket kedvelő ifjusága érdeklél vár, városunk fiataljai közül is többen vesznek részt.

*** Vásári zsebtolvajok Debreczenben.** Nincs hatalom, nincs rendőrség, mely megakadályozhatná a zsebtolvajok távolmaradását a vásárokról. Tegnap délelőtt nyolcz zsebtolvaj került a rendőrség kezébe kiket örökre kitiltottak a város területéről. A díszes névsor a következő: Varga Sári, Vári Julcsa, Hrami Katalin, Szabó Jánosné szül. Kovács Mária, Szabó Imre, Dioszegi Károly, Ballai Károly és Biró József.

*** Elveszett tízesek.** Egy szegény hivatalnok felesége vasárnap reggel a kispiacon elvesztett két tízes. Visszaadja-e a megtaláló a szegény asszony pénzét? Sajnos, alig valószínű!

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. október 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestre 2-18, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-14, 8-33 11-37, 11-10, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedre 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskőh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskőh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kőről 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix für- dőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*.	Szent-László és Félix für- dőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-10*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

REGENY-CSARNOK.

A csikárma.

(Nőablás.)

Irta: **May Károly.**

Fordította: **Nix.**

(Folytatás.)

Tágas, magas, de homályos helyiség volt ez, melynek rácsos ablak nyílásain át derengett be a nap világ. Az egész fölágatott falszőnyegekkel és keleti ornamentális díszítésekkel némileg lakályossá volt téve; a fülkében elhelyezett nagy vizes korsók kellemes hűvösséget terjesztettek. Egy körül az egész területet két részre osztotta: az elsőben a cselédség állt, a hátsóban a házi ur fogadta vendégeit. A háttérben a fal mentén egy hosszú kerevet húzódott végig, melyen jelenleg Ibrahim Mámur, »a megszállhatatlan zacskók« gazdája ült.

Beléptemre fölemelkedett ugyan, de keleti szokás szerint a kerevet előtt maradt. Mivel lábaimon nem keleti sarúkat, hanem szokott bőrcsizmáimat viseltem, minden tektória nélkül keresztül gázoltam ezekkel a drága perzsa-szőnyegekkel és Ibrahim mellé telepedtem. A szolgálak az elmaradhatatlan kávéval és pipákkal szolgáltak.

Első pillantásom a pipára esett, mert a keleten erről lehet legbiztosabban megítélni a gazdának vagyoni helyzetét. A hosszú, illatos és gazdagon aranyozott ezüst hálával bevont szar bizonyára megért ezer piastert. Még értékesebb volt a boroslyánkő-szopóka, mely két részből állott közepén a drága kővel díszített gyűrűvel. Ennek az embernek csakugyan »sok zacskója« lehetett; de ez nem tett engem elfogulttá vele szemben, mert jól tudtam, hogy a keleten sok tízezer piasteres pipának a tulajdonosa alattvalóinak nyomorából szerezte vagyónát.

Arcvonásai azonban megleptek. Vajon hol láthattam én ezeket az egyenkint kifogástalan szépségű és mégis pokoli kifejezésű vonásokat? — Korom fekete, szúró, szemei egy pillanatra két éles törkényt, gyanakodó tekintettel szegeződnek reám. Az égő, idegbontó szenvedélyek ki-törölhetetlen nyomokat véstek arczába. A szerelem, a gyűlölet, a bosszu, a féktelen nagyra-vágyás mind közreműködtek, hogy ezt az eredeti-leg bizonyára nagyraemelt lelket a bűn fertőjébe vonják és e szép arcra rányomják azt a meghatározhatatlan kifejezést, mely minden becsületes embert ösztönszerűleg visszariaszt ettől az embertől.

Vajon hol találkozhatam ez emberrel? Látnom kellett már valahol; de annyi bizonyos, hogy nem barátságos körülmények között.

— Szállám álejkum! — hangzott lassan a köszöntése sűrű fekete szakála között.

Ez a hang hideg, érzetelen, élettelen volt, hogy szinte fázott az ember tőle.

— Álejkum! — mondtam viszonzásul.

— Allah növeszzen balzsamot lábaid nyomán és csöpögtesen mézet ujjaid hegyéből, hogy szívem ne hallja többé bánatának hangjait!

— Isten adjon neked békességet és engedje megtalálnom a mérget, mely boldogsá-godnak életén rágódik — viszonzám az ő kö-

szüntését, mert még az orvosnak sem szabad közvetlenül tudakozódni a muzulmán feleségéről, ha nem akarja megsérteni a keleti etiquettet.

— Hallottam, hogy tudós hekim vagy. Melyik medreszst (török felsőbb iskola) látogattad?

— Egyiket sem.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A királyi pár Gödöllőn.

Gödöllő, október 8. (Saját tud. táv.)

Ő felsége a király külön udvari vonaton ma reggel 6 órakor Lipót bajor herczeggel együtt Gödöllőre érkezett; kíséretében voltak Paar gróf, főhadsegéd, Lichtenstein herczeg, König udvari tanácsos. A vonatot Claudi udvari tanácsos vezette Ludwig elnökkel.

A pályaudvarban Kápczy Vilmos főszolgabíró, Lénárd Pál csendőrfőhadnagy és Egyed Lajos állomásfőnök fogadta a királyt, ki miután őket szívélyesen üdvözölte, nyitott udvari fogaton az egybegyűltek lelkes éljenzése közt hajtattott a kastélyba. A király igen jó színben van, katonai egyenruhát viselt. A kastélyban Kallina főerdőmester, Petera fővadászmester, Deinigger jószágigazgató, Tegze orvos, Odray udvari kanonok fogadták a királyt, ki mindegyikükhöz szakmájukhoz tartozó kérdést intézett. A lépcsőházban várta őt a királyné, kivel dejenauer után a haraszi erdőben ment sétálni. Délután 3 órakor a szent-királyi pagonyba ment ő felsége szarvasvadászatra.

Ferdinánd toskánai nagyherczeg tegnap reggel 8 órakor érkezett Gödöllőre, s délután a valkói erdőbe ment vadászni.

Ma délután fél 2 órakor Mácsára ment Kallina főerdőmesterrel pár napi tartózkodásra. A nagyherczeg a mácsai vadászkastélyba fog lakni.

Ő felsége a királynő naponta kísétál, azonban újabban már nem tér vissza gyalog, hanem kocsin, melyet utána küldenek.

A király a milleniumon.

Budapest, október 8. (Saját tud. távirata.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök Széll Kálmánnal, az ezredéves ünnep ügyében kiküldött országos bizottság elnökével írásban közölte a kormányának az ünnep programjára vonatkozó, a király által jóváhagyott határozatait. E programot a legközelebbi ülésben terjesztik a bizottság elé. — E szerint az ezredéves ünnep minden fontosabb mozzanatánál jelen lesz a király, az uralkodóház összes tagjai és az összes külföldi diplomáciai képviselők. A főünnep június 8-án, a király megkoronázásának évfordulóján lesz, s ennek főpontja az e napon az új parlamentben tartandó diszülés. A király az uralkodóház tagjai jelenlétében május 2-án személyesen fogja megnyitni a kiállítást. Szintúgy személyesen lesz jelen a király a jövő évben szeptember 21-én a Vaskapu-csatorna ünnepi megnyitásán is, a mely ünnepre meghívják a szomszédos államok fejeit is, t. i. a román és a szerb királyt.

Óriási katasztrófa.

Brüsszel, okt 8. (Saját tud. távirata.)

Ottigues mellett, Belgiumban, egy személyvonatnak a szembe jött tehervonattal történt összeütközése folytán oly borzasztó szerencsétlenség történt, mely az újabb időben nagyon is gyakran ismétlődő vasuti katasztrófák közt is párját ritkítja.

Az összeütközésnél több vasut, ki is gyuladt. Az összeütközés vasárnap esti 9

óra körül Fleurus és Nivelles közt történt. Tegnap délig már 17 halottat és 60 sebesültet találtak, de az utóbbiak közül már további 34 haldokolt.

A vonaton utazott Beernaert kamaraelnök (a volt miniszterelnök) és a felesége is, kik szintén könnyebb sebesülést szenvedtek, míg a miniszter nővérét a kocsi romjai megölték.

Déltől kezdve óráról-órára szaporodott az áldozatok száma. Esti 8 óráig már 27 halottat és 115 sebesültet találtak, de igen sok halott fekszik még a romok alatt, melyeket csak nagynehezen lehet eltakarítani. A mozdonyvezetőnek a feje való-sággal elszakadt a törzsétől. A legtöbb halottat alig lehet felismerni. Egy fiatal amerikai sértetlenül huztak ki több holttest alól, melyek alatt hat órán át feküdt. Az államnak valószínűleg több milliót kell majd kártérítés fejében fizetnie.

Az Ottiguesből elindult, hét kocsiból álló vonatnak összeütközését, ugylászik, a mozdonyvezető okozta. Valószínűleg teljes gőzerővel indult el a pályaudvarból, mielőtt a pálya szabad volt és ezt a siet-séget életével kellett megfizetnie.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 8 (Saj. tud. távirata.)

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, a melyen a szarvasmarha-tenyésztés eme-léséről és a Közép-Duna szabályozásáról szóló javaslatokat veszi tárgyalás alá.

Kö z g a z d a s á g.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. október 7.

Budapest, október 7. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv korlátozott volt és szilárd irányzat mellett 12.000 q. hazai buza kelt el 000 krral olcsó áron vásároltak.

Tiszavidéki 300 q. 82.4 k. 6.80¹/₂ frton.

Idegen buzákban nem volt forgalom.

Rozs irányzata szilárd, ára 5.75—5.80 Budapestben.

Tengeri és árpa irányzata lanya és csekély forgalmu.

Zab irányzata tartott. Elkelt 100 q. 5.78¹/₂ frton.

II. Határidőüzlet. Amerikában a készletek apadó-ban vannak, a miért 1¹/₄ centes árajavulást jelentett, minek folytán nálunk is emelkedtek az árak néhány krral. Különösen szilárd volt a rozs, melynek ára vételek folytán 2—3 krral csökkentek.

Előfordult kötések: buza őszre 6.30—6.32 frt, rozs őszre 5.71—5.75 frt, tengeri 1896. máj.—júniusra 4.80—4.50 frton, zab őszre 5.62—5.64 frt, káposzta-repcze szeptemberre 10.90—11— forinton.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, okt. 4. Készlet: 22.524 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 36—37 kr.; közép: 34—37 kr.; Fialat nehéz: 54—55 kr.; Fialat közép 54—55 kr.; Fialat könnyű 00—00 kr.; Szerbiai nehéz 53—54 kr.; közép 53—54 kr.; könnyű 00—00 kr.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. október 8-án.

Magyar aranyjáradék 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	121.50
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	99.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	124.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	121.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.—
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	159.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	—	147.—
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	100.75
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	101.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	121.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	—	153.—
Osztrák-magyar bankrészevény	—	—	—	—	1075.—
Magyar hitelbank részevény	—	—	—	—	486.75
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	—	405.10
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	—	394.25
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	953.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	58.92 ¹ / ₂
London vista	—	—	—	—	120.35
Paris vista	—	—	—	—	47.60
20 márkás arany	—	—	—	—	11.78

Elvemhez hűen

eladom kizárólag a legjobbat, legolesobb szabott árak mellett, u. m.

egy téll kabátot valódi perzsiáner gallérral	20	frt,
" őszi felöltőt	10	"
" férfi öltönyt	14	"
" fiu öltönyt	8	" 50 kr.
" gyermek öltönyt	4	" 50 "

Mind jótállva, tiszta gyapjuszövetből!

Legnagyobb választék!

Pontos és őszinte kiszolgálás!

(231) 9—10

Meg nem felelő árak kicseréltetnek!

Alapított
1845-ben.

NEUMANN M.

Alapított
1845-ben.

férfi-, fiu- és gyermek ruha áruháza NAGYVÁRADON,

CSAKIS Kishidő, Léay-palota.

Raktárak a monarchia minden nagyobb városában!

Czégem hasonnevű czégekkel össze nem tévesztendő!

Nagy-Teleky- (Német) utca, Dudek-sikátorral szemben.

Író és rajzszeretek végkiárúsítása!

Üzletem felhagyása miatt

nagy kiárúsítás

(203) 9—10

beszerzési áron alól

30%-al!

ROSENBAUM V. VILMOS

ROSENBAUM V. VILMOS

Papir nagy kereskedés

író- és rajzszeretek

raktára.

Könyvnyomda.

Könyv-

kötészet

Alapított
1881.

kapnak.

AJÁNDÉKOT

és szép

10% engedmény

5 forint bevásárlásnál

ISKOLAI TANULOK

Író és rajzszeretek 30%-al olcsóbb!

Nagy-Teleky- (Német) utca, Dudek-sikátorral szemben.

Nagy-Teleky- (Német) utca, Dudek-sikátorral szemben.

Író és rajzszeretek 30%-al olcsóbb!

Nagy-Teleky- (Német) utca, Dudek-sikátorral szemben.

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.